

Prevenencia onkologických chorôb očkovaním

Zuzana Krištúfková

SZU Bratislava

Kongres SLS, Žilina, 28.4.2011

Nobelova cena 1976

Baruch Samuel Blumberg

(28. 7. 1925 – 5.4. 2011)

objavil vírus hepatitídy B, Hbs Ag, tzv. „austrálsky antigén“, čím sa umožnila diagnostika ochorenia VHB a následne objavil očkovaciu látku proti vírusovej hepatitíde typu B. Tým položil základ procesu jej eradikácie (vyhubenia).

spolu s Danielo Carletonom Gajdusekom, ktorý mal slovenský pôvod)

Nobelova cena 2008

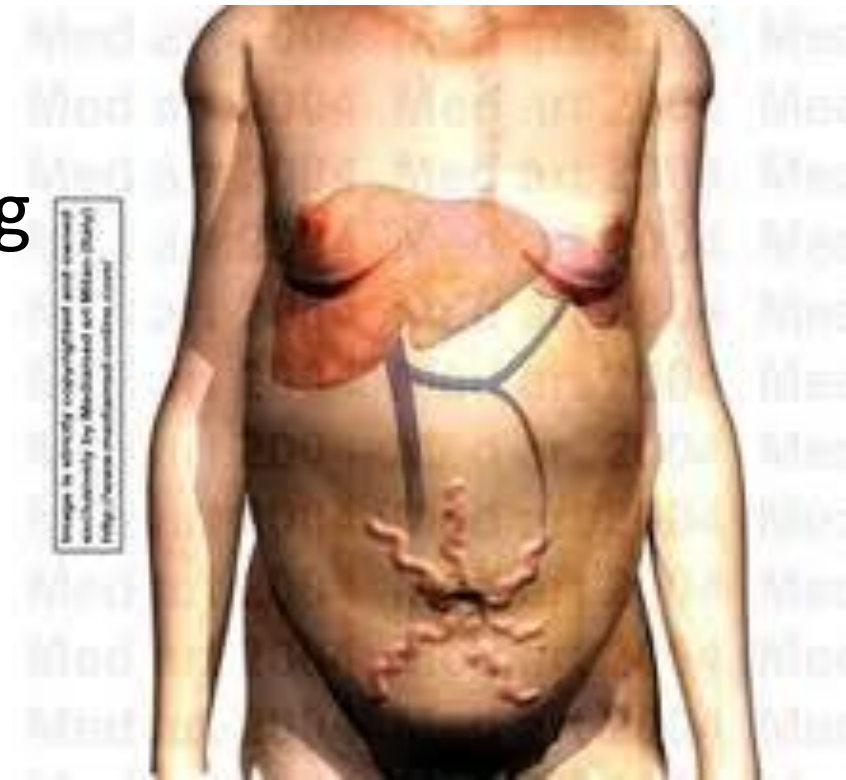
Harald zur
Hausen – za objav
papilomavírusov, ktoré
zapríčiňujú rakovinu
krčka maternice

Françoise Barré-Sinoussi a
Luc Montagnier –
Za objav ľudského vírusu spôsobujúceho
stratu odolnosti (HIV).

Dôvody očkovania proti VHB

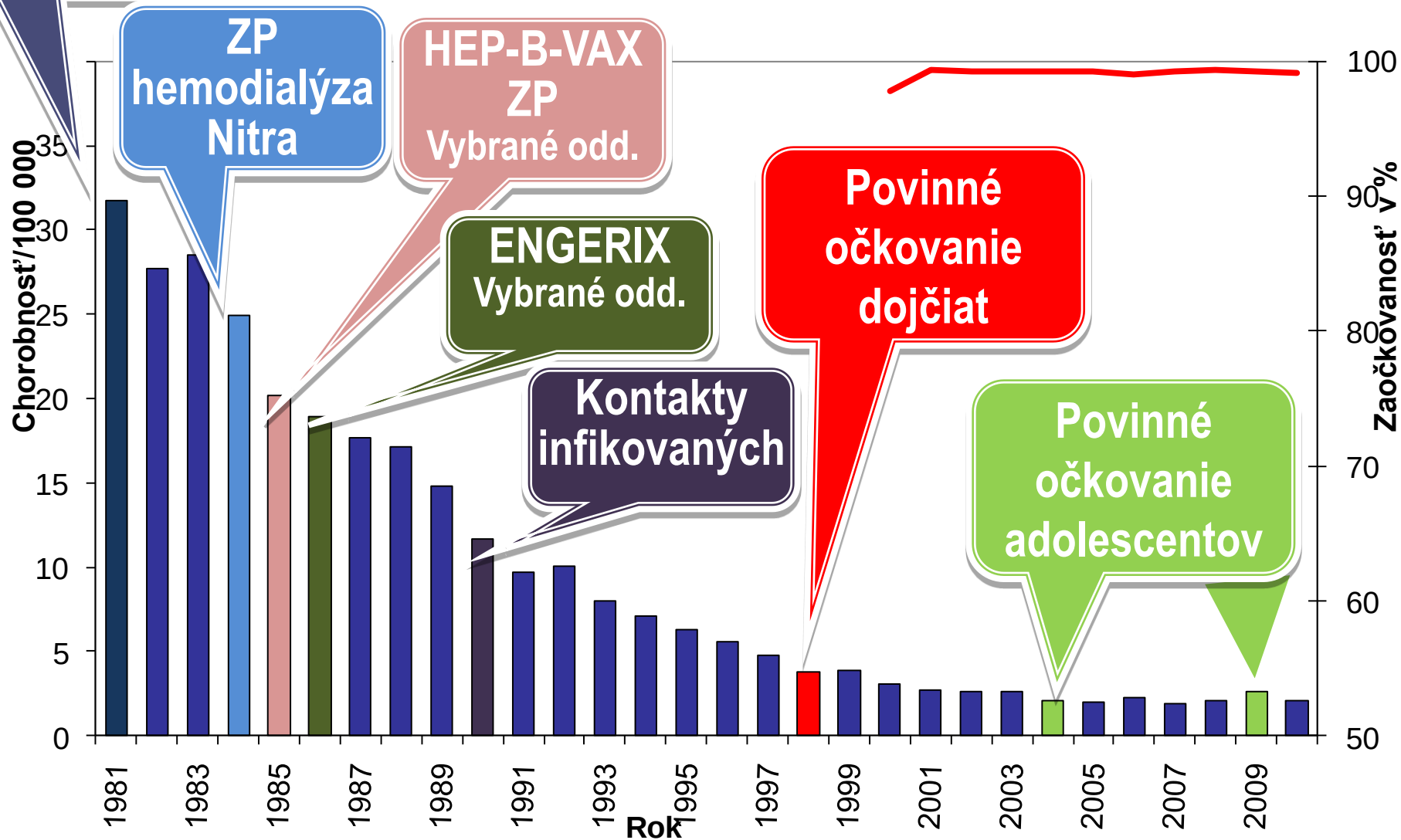
- prevencia chronickej formy ochorenia
- Prevencia cirhózy a **rakoviny pečene**
- Prevencia nosičstva HbsAg

Registrácia
vakcíny
v USA

Vírusová hepatitída typu B

Prehľad chorobnosti a zaočkovanosti v rokoch 1981 - 2010, SR

§ 7 Vyhl. 585/2008

Povinné očkovanie osôb, ktoré sú vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz

Proti vírusovému zápalu pečene typu B sa očkujú

- osoby žijúce v spoločnej domácnosti s nosičom HBsAg alebo osobou chorou na vírusový zápal pečene typu B,
- novorodenci HBsAg pozitívnych matiek,
- osoby pripravované na dialýzu a transplantáciu orgánov
- žiaci a študenti zdravotníckych škôl
- osoby vystavené riziku nákazy pri poranení
- osoby umiestnené v zariadeniach pre mentálne postihnutých a drogovu závislé osoby.

§ 7 Vyhl. 585/2008

Povinné očkovanie osôb, ktoré sú vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz

Proti vírusovému zápalu pečene typu B

- osoby žijúce v spoločnej domácnosti s osobou, ktorá je HBsAg alebo osobou chorou na vírusový zápal pečene typu B,
- novorodenci HBsAg pozitívnej matky,
- osoby pripravované na transplantáciu orgánov
- e) žiaci a študenti odborných škôl
- osoby vystavené riziku nákazy pri poranení
- osoby umiestnené v zariadeniach pre mentálne postihnutých a drogovo závislé
- osoby.

Hradí zdrav. poisťovňa

§ 8

Povinné očkovanie osôb, ktoré sú profesionálne
vystavené zvýšenému nebezpečenstvu
vybraných nákaz

Proti vírusovému zápalu pečene typu B sa
očkujú:

- zamestnanci zdravotníckych zariadení
- Učitelia stredných a vysokých zdravotníckych škôl
- príslušníci Policajného zboru

§ 8

Povinné očkovanie osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz

Proti vírusovému zápalu typu B sa očkujú:

- zamestnanci zdravotníckych zariadení
- Učitelia a pracovníci a vysokých zdravotníckych škôl
- príslušníci Policajného zboru

Hradí zamestnávateľ

§ 9

Odporúčané očkovanie osôb, ktoré sú vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz

Ak lekár rozhodne o potrebe očkovania proti vírusovému zápalu pečene typu B, očkovanie sa uskutoční u

- osôb dispenzarizovaných pre chronické ochorenia pečene,
- hemofilikov,
- diabetikov,
- osôb s cystickou fibrózou,
- intravenózných narkomanov,
- homosexuálov,
- promiskuitných osôb.

§ 9

Odporúčané očkovanie osôb, ktoré sú vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz

Ak lekár rozhodne o potrebe očkovania proti vírusovej hepatitíde typu B, očkovanie sa uskutoční u

- osôb dispenzarizovaných pre chronickú hepatitídu B,

- hemofilikov,

- diabetikov,

-

- osôb s chronickou hepatitídou,

-

- osôb s imunosupresiou.

Hradí zdravotná poisťovňa podľa kategorizácie

§ 10

Odporúčané očkovanie osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz

Ak lekár rozhodne, očkovanie sa uskutoční u

- príslušníkov všetkých ozbrojených bezpečnostných zborov,
- profesionálnych vojakov a vojakov v zálohe povolaných na výkon mimoriadnej služby,
- Zamestnancov
 - zariadení sociálnych služieb,
 - úradov práce, sociálnych vecí a rodiny,
 - obcí,
 - zariadení sociálno-právnej ochrany detí,
 - sociálnej kurately a osôb vykonávajúcich opatrenia v otvorenom prostredí, ktorí pri výkone práce prichádzajú do priameho kontaktu s rizikovými skupinami osôb.

§ 10

Odporúčané očkovanie osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz

Ak lekár rozhodne, očkovanie sa uskutoční u

- príslušníkov všetkých ozbrojených bezpečnostných zborov,
- profesionálnych vojakov a vojakov v zálohe povolaných na mimoriadnej služby,
- Zamestnancov
 - zariadení sociálnych služieb,
 - úradov práce,
 - obcí

Môže hradiť zamestnávateľ

– orgánov štátnej právnej ochrany detí,
– orgánov štátnej kurately a osôb vykonávajúcich opatrenia v otvorenom prostredí, ktorí pri výkone práce prichádzajú do priameho kontaktu s rizikovými skupinami osôb.

Nobelova cena 2008

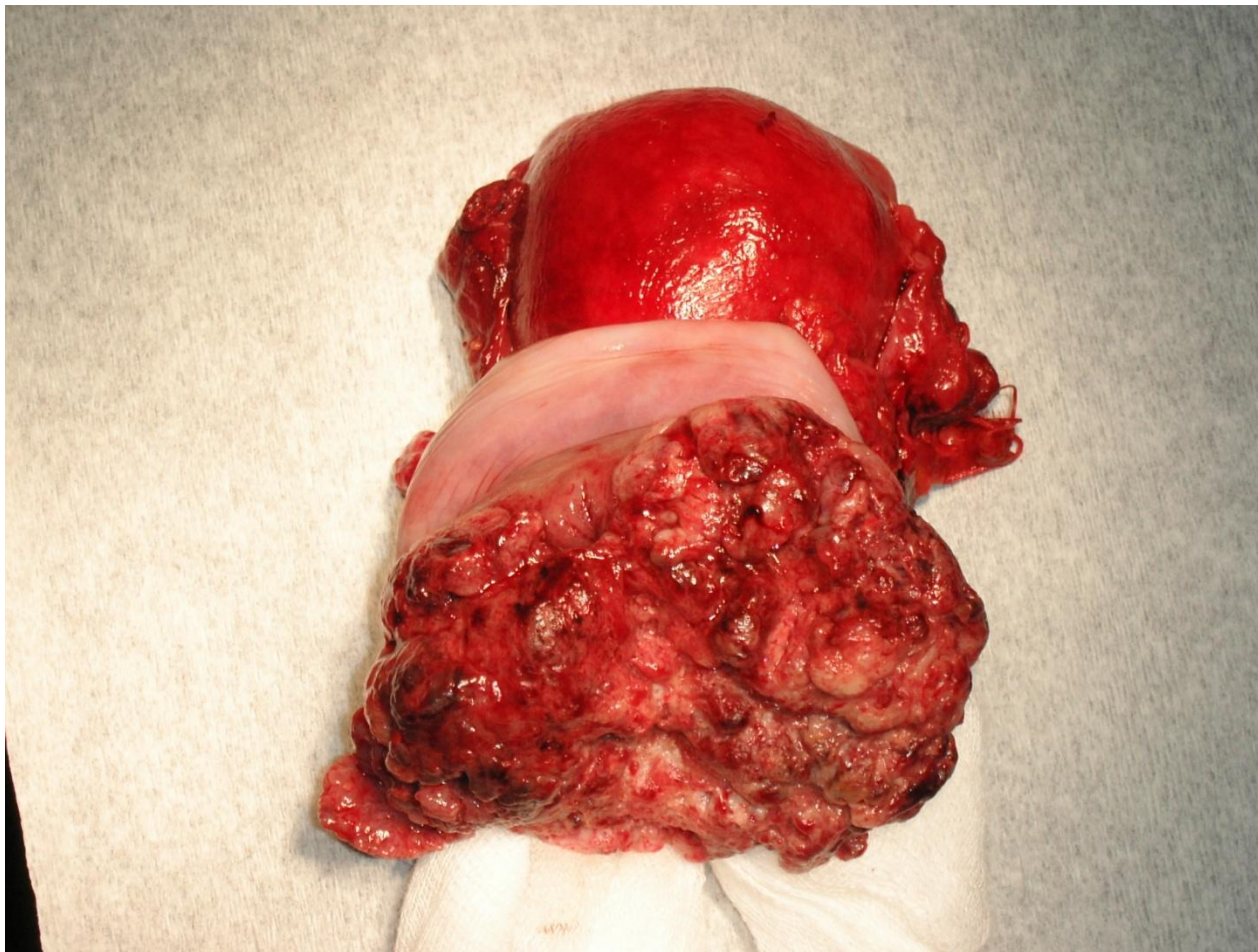
Harald zur
Hausen – za objav
papilomavírusov, ktoré
zapríčiňujú rakovinu
krčka maternice

Françoise Barré-Sinoussi a
Luc Montagnier –
Za objav ľudského vírusu spôsobujúceho
stratu odolnosti (HIV).

Dôvody očkovania proti HPV

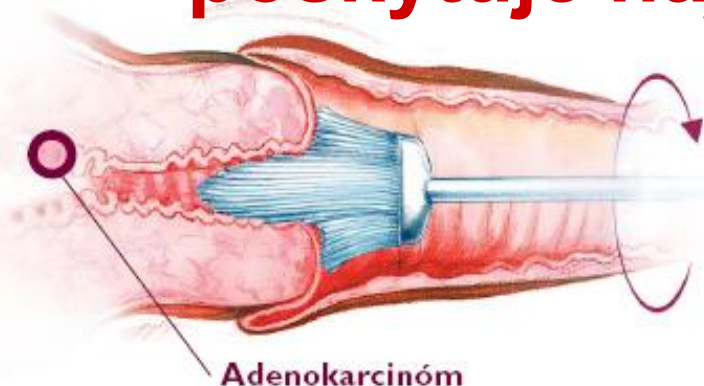
- Prevencia rakoviny krčka maternice
- Prevencia genitálnych bradavíc

„Očkovanie nie je potrebné, každoročné vyšetrenia sterov z krčka maternice a prípadná liečba zabránia až 80% rakoviny a 99% úmrtia na tento typy ochorenia“

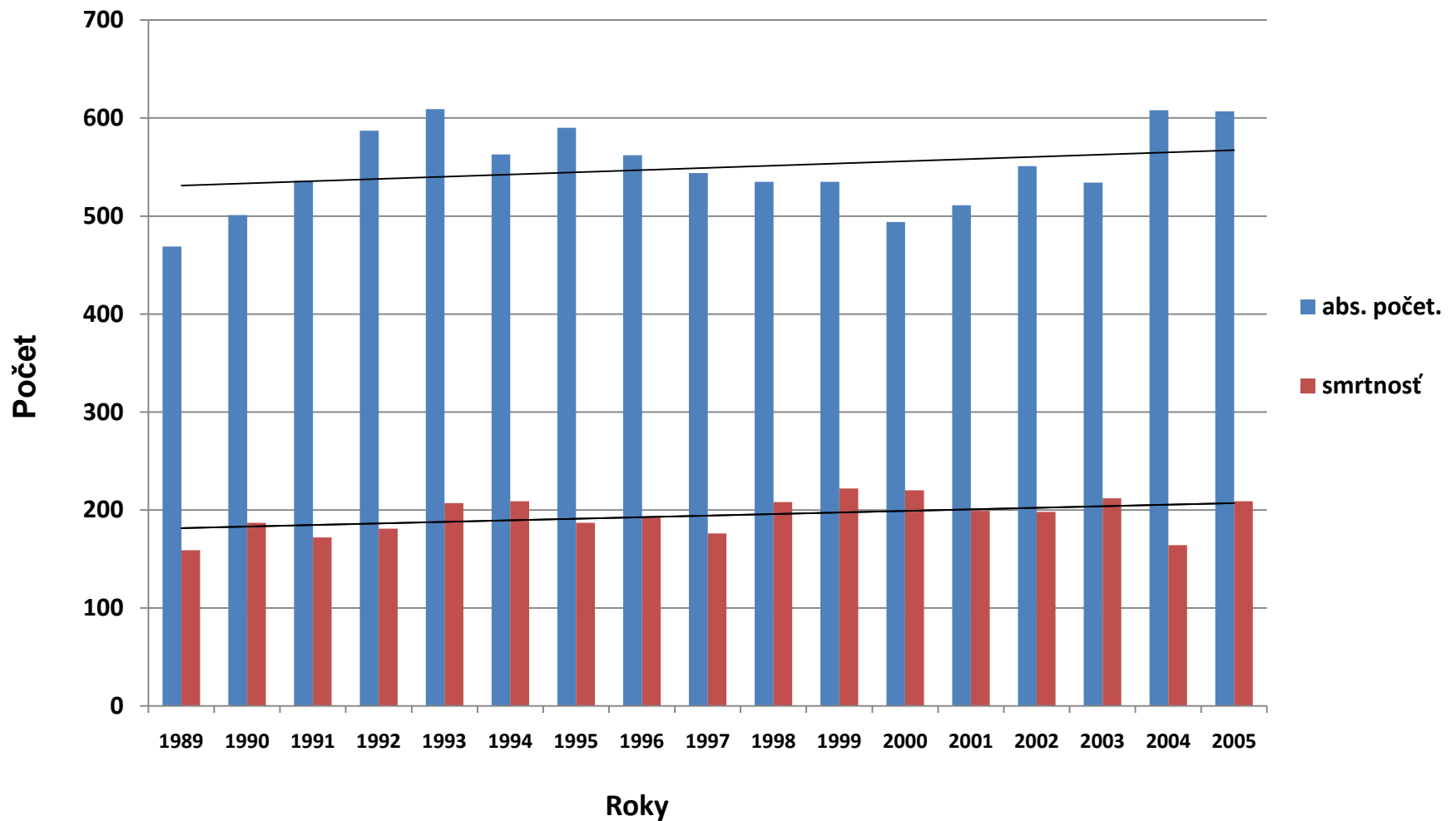
- Každoročné vyšetrenia sterov z krčka maternice sú schopné objaviť až nezvratné zmeny - predrakovinové štádiá, adenokarcinómy sa stermi zachytiť nedajú.
- Očkovanie zabráni vzniku infekcie spôsobenej len 70-80% typov rakovinotvorných ľudských papilomavírusov (HPV)

Kombinácia očkovania a skríningu poskytuje najlepšiu možnú ochranu.

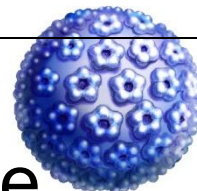

- Adenokarcinóm: 10-15% prípadov, vnútorná strana cervikálneho kanála
- agresívnejší typ
- posun do nižších vekových skupín

Rakovina krčka maternice Slovensko do r. 2005

„Očkovanie proti vírusu HPV zvyšuje riziko rakoviny, ak žena bola predtým už nakazená jedným z typov papilomavírusov, proti ktorým má vakcína účinkovať“

- Nie je to pravda
- Očkovacie látky obsahujú neinfekčné častice a nie živý vírus, takže nemôžu spôsobiť rakovinu.
- Očkovacie látky pôsobia preventívne. Nemajú schopnosť liečiť predrakovinové štádiá, ak sú už v čase očkovania prítomné.
- Ak už očkovaná pohlavne žije je potrebné urobiť gynekologické vyšetrenie a očkovať len pri normálnom cytologickom náleze

(Súhrn charakteristických vlastností lieku Cervarix a Silgard, Stanley M. et al. Vaccine 24S3 (2006) S3/106-S3/113, Koutsky Laura, Harper DM Vaccine 24S3 (2006) S3/114-S3/121)

„Nie vo všetkých prípadoch rakoviny krčka maternice bol ako príčina stanovený vírus HPV, 90% nákaz HPV však pominie do dvoch rokov“

- V priebehu svojho života sa HPV infikuje 80 % žien
- Väčšina (80%) HPV infekcií je prechodného charakteru, bez príznakov a vymizne samovoľne v priebehu 2 rokov,
- Prekonanie infekcie HPV nezabezpečí dlhodobú ochranu pred opätovnou infekciou
- Cca u 0,25% infikovaných žien vznikne karcinóm
- **Na Slovensku je to ročne:**
 - **550 nových karcinómov**
 - **200 – 220 úmrtí**

HPV infekcia jedným z rakovinotvorných typov HPV je bezprostrednou príčinou vzniku rakoviny krčka maternice.

„očkovanie zaberá proti dvom z celkovo 15 rakovinotvorných typov HPV“

- Typy 16 a 18 zapríčiňujú **71,5%** prípadov rakoviny krčka maternice,
- Dokázaná je aj čiastočná skrížená ochrana proti ďalším typom HPV 31, 33 a 45 (v poradí ďalšie najčastejšie sa vyskytujúce onko typy), ktorá môže rozšíriť ochranu na takmer 80% prípadov rakoviny krčka maternice.

„používanie kondómu znižuje riziko nákazy HPV o 70%“

- Na rozdiel od iných sexuálne prenosných ochorení, **kondóm** spoľahlivo pred infekciou HPV **nechráni**.
- chrániť sa celý sexuálne aktívny život pred vznikom rakoviny krčka maternice kondómom je nereálne a neúčinné.

„Tri očkovacie dávky nestačia na doživotie, ale len na 5-10 rokov, prinajlepšom 15 rokov. Potom musí prísť preočkovanie (4. dávka), inak ochrana prestane účinkovať“

- **zatiaľ nie je známe, či bude potrebné preočkovanie**
- Podľa dostupných údajov z klinických štúdií je potvrdené, že ochranné hladiny **protilátok pretrvávajú 8,4 roka**

Dlhšie sa vakcína nepoužíva!

- Podľa matematických modelov sa predpokladá účinnosť očkovania minimálne 20 rokov.

Úloha praktického lekára

- **Poskytnúť pacientom odborné dôkazy a presvedčiť ich o význame očkovania**
- **Upozorniť ich, aby sa rozhodovali na základe argumentov odborníkov, nie na základe tvrdení dobrých rečníkov a manipulátorov**
- Médiá dávajú priestor odporcom očkovania bez možnosti odborníkov zaujať k ich zavádzajúcim tvrdeniam stanovisko
- Im nejde o pluralitu názorov, ale o zavádzanie verejnosti
- Uvedomiť si, že odporcovia očkovania nemajú zodpovednosť za zdravie verejnosti

Nikto z lekárov netvrdí, že
očkovaní nemá žiadne
nežiaduce účinky.

**Prekonanie ochorenia však
prináša neporovnateľne
vyššie riziko ohrozenia
zdravia, ako očkovanie.**

Pravda o očkování je
vo vědeckých
dôkazoch.

III. SLOVENSKÝ VAKCINOLOGICKÝ KONGRES

12. -14. 1. 2012, Hotel PATRIA, Štrbské Pleso

Ďakujem za pozornosť!

